

## POSTANOWIENIE

Dnia 4 lutego 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.,  
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 4 lutego 2015 r.,  
sprawy **K. H.**,  
o odszkodowanie i zadośćuczynienie za niesłuszne pozbawienie wolności,  
z powodu kasacji, wniesionej przez pełnomocnika wnioskodawczynie,  
od wyroku Sądu Apelacyjnego,  
z dnia 23 kwietnia 2014 r.,  
zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w W.,  
z dnia 9 grudnia 2013 r.,

### **p o s t a n o w i ł:**

- 1. oddalić kasację, jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. zwolnić wnioskodawczynię od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego i poniesionymi w jego toku wydatkami obciążyć Skarb Państwa.**

### UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z dnia 9 grudnia 2013 r., sygn. akt [...], na podstawie art. 552 § 4 k.p.k. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawczynie K. H. kwotę 500 (pięćset) złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku tytułem zadośćuczynienia za niesłuszne pozbawienie wolności w dniach 24 lipca 2004 r. i 9 maja 2005 r.; oddalił dalej idące żądanie wnioskodawczynie; na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. umorzył postępowanie w przedmiocie żądania odszkodowania i zadośćuczynienia za niesłuszne pozbawienie wolności w dniu 16 maja 2009 roku.

Wyrokiem z dnia 23 kwietnia 2014 r., sygn. akt [...], Sąd Apelacyjny po rozpoznaniu apelacji wniesionej przez pełnomocnika wnioskodawczynie K. H., zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego we W. w ten sposób, że podwyższył do 1 500 (tysiąca pięciuset) zł zasądzone zadośćuczynienie, a w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Kasację od prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego wniósł pełnomocnik wnioskodawczynie zarzucając rażące naruszenie prawa materialnego tj. art. 445 § 2 k.c. w zw. z art. 558 k.p.k., art. 552 § 1 i 4 k.p.k., art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 32 ust. 1 Konstytucji oraz rażące naruszenie prawa procesowego tj. art. 433 § 2 k.p.k.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi II instancji do ponownego rozpoznania.

Prokurator Prokuratury Apelacyjnej w pisemnej odpowiedzi na wniesioną kasację wniósł o jej oddalenie, jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Kasacja pełnomocnika wnioskodawczynie K. H. jest bezzasadna i to w stopniu oczywistym, uzasadniającym jej oddalenie w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

W pierwszej kolejności należy podkreślić, iż dla wykładni pojęcia „zadośćuczynienie”, o jakim mowa w art. 552 k.p.k., miarodajne są przepisy prawa cywilnego materialnego, w tym zwłaszcza art. 445 § 2 k.c., z którego wynika, że zadośćuczynienie winno być odpowiednie. Ustalenie jednak, jaka kwota w konkretnych okolicznościach jest „odpowiednia” należy do sfery swobodnego uznania sędziowskiego. W postępowaniu kasacyjnym zarzut niewłaściwego ustalenia kwoty zadośćuczynienia może być skuteczny tylko wtedy, gdy zaskarżone orzeczenie w sposób oczywisty narusza zasady ustalania tego zadośćuczynienia, a więc gdy uwzględniono niewłaściwe lub nie uwzględniono właściwych elementów mających istotne znaczenie dla określenia wysokości kwoty zadośćuczynienia. W ramach kontroli kasacyjnej nie jest natomiast możliwe wkraczanie w sferę swobodnego uznania sędziowskiego. O rażącym naruszeniu zasad ustalania „odpowiedniego” zadośćuczynienia mogłoby świadczyć np. przyznanie zadośćuczynienia wręcz symbolicznego, zamiast stanowiącego rekompensatę doznanej krzywdy, bądź kwoty znacznie wygórowanej, prowadzącej do niestosownego wzbogacenia się tą drogą. Nie można przyjąć, by doszło do rażącej

obraży prawa cywilnego materialnego wówczas, gdy strona prezentuje tylko odmienną ocenę przesłanek rzutujących na wysokość dochodzonego zadośćuczynienia (*zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 27 lipca 2005 r., II KK 54/05, Lex Nr 152495; z dnia 16 lutego 2006 r., V KK 446/05, Lex Nr 183897*).

Mając powyższe na uwadze wskazać należy, że Sąd Apelacyjny – uwzględniając częściowo apelację pełnomocnika wnioskodawczynie – dokonał merytorycznej oceny przesłanki "odpowiedniości" zasądzonego na rzecz K. H. zadośćuczynienia w kontekście zarzutów apelacyjnych i przekonująco uzasadnił powody, dla których uznał za konieczne podwyższenie tej kwoty. Trafnie Sąd *ad quem* zwrócił uwagę, że kwota 1 500 zł uwzględnia w należyłym stopniu wszystkie okoliczności podnoszone w apelacji przez pełnomocnika wnioskodawczynie, a które należało wziąć pod uwagę przy uwzględnianiu wysokości zadośćuczynienia, w tym także czas i stopień natężenia cierpień psychicznych K. H., wynikających z pozbawienia wolności skutkiem wykonania decyzji o zatrzymaniu (*s. 8 uzasadnienia*). To zaś sprawia, że Sąd odwoławczy nie naruszył wskazywanych w pkt 1 kasacji przepisów art. 445 § 2 k.c. w zw. z art. 558 k.p.k. Nie sposób nie zauważyć jednocześnie, że w rozwinięciu tego zarzutu pełnomocnik przywołuje dolną granicę zadośćuczynienia w kwocie 2 000 zł z ustawy o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki. Skarżący błędnie wywodzi jednak, że kwota 2 000 zł stanowi dolną kwotę zadośćuczynienia za niesłuszne pozbawienie wolności zapominając chociażby, że skarga na przewlekłość jest środkiem mającym rekompensować opieszałość i zapobiegać jej dalszemu trwaniu, a dotyczące tej instytucji unormowania nie mogą stanowić punktu odniesienia dla ustalania odpowiedniej kwoty zadośćuczynienia za niesłuszne pozbawienie wolności.

Zarzut z pkt 2 kasacji, w którym pełnomocnik wskazuje na naruszenie art. 552 § 1 i 4 k.p.k., został już trafnie i wyczerpująco omówiony przez Sąd Apelacyjny na s. 5-6 uzasadnienia wyroku, do których lektury należy skarżącego odesłać. Zarówno Sąd I instancji, jak i Sąd odwoławczy prawidłowo odniosły się bowiem do

wskazywanych kosztów poniesionych w związku z udziałem obrońców w sprawach, w których K. H. występowała w charakterze oskarżonej wskazując, że koszty te nie mają związku z pozbawieniem wolności K. H. wskutek zatrzymania lecz z toczeniem się spraw karnych wobec niej, a zatem brak podstaw do ich przyznania w postępowaniu o odszkodowanie i zadośćuczynienie za niesłuszne zatrzymanie.

Nie doszło w przedmiotowej sprawie również do naruszenia przepisu art. 481 k.c. W kwestii zasądzenia odsetek Sąd *ad quem* trafnie przyjął bowiem – powołując jednolite w zasadzie orzecznictwo zarówno sądów apelacyjnych jak i Sądu Najwyższego – że odsetki od sumy pieniężnej będącej odszkodowaniem (zadośćuczynieniem) za niesłuszne zatrzymanie (tymczasowe aresztowanie, skazanie, orzeczenie środka zabezpieczającego) nie przysługują za czas poprzedzający wydanie prawomocnego wyroku zasądzającego to odszkodowanie (zadośćuczynienie), ponieważ dopiero prawomocne orzeczenie określa wymagalną sumę odszkodowania i zadośćuczynienia. Kwoty zaś zasądzanego odszkodowania i zadośćuczynienia są ustalane według odpowiednich kryteriów na dzień wyrokowania, a nie na dzień złożenia wniosku.

Niezasadny jest także zarzut naruszenia przez Sąd odwoławczy art. 433 § 2 k.p.k. Sąd Apelacyjny rozważył wszystkie zarzuty i wnioski podniesione w apelacji pełnomocnika wnioskodawczynie, co w rezultacie doprowadziło do częściowego jej uwzględnienia. Sąd ten wystarczająco także umotywował swój stosunek do argumentów skargi oraz wskazał przyczyny częściowej zmiany wyroku na korzyść K. H. To zaś, że pełnomocnik nie zgadza się ze stanowiskiem Sądu odwoławczego, w tym chociażby w kwestii odsetek, czy też zwrotu kosztów obrony w innych postępowaniach, nie oznacza braku odpowiedniego ustosunkowania się do zarzutów apelacji.

W tym stanie rzeczy, Sąd Najwyższy uznał zarzuty skarżącego za bezzasadne w stopniu oczywistym i w konsekwencji orzekł, jak w części dyspozytywnej postanowienia, przy czym zwolnił wnioskodawczynię od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego i poniesionymi w jego toku wydatkami obciążył Skarb Państwa.

